

## KOPALNIA WĘGLA -ciąg dalszy 4 Zastosowanie węgla

Węgiel służy nie tylko jako środek opałowy w gospodarstwie ale przede wszystkim jako materiał, z którego się wydobywa koks i gaz.

W koksowniach wyrabia się z węgla koks i gaz. Ze 100 kg węgla powstaje 80 kg koksu, i 30 m. sześć. gazu. Koks jest niezbędny dla produkcji żelaza. Gazu używa się do oświetlenia, fabrykacji nawozów sztucznych i materiałów wybuchowych.

### Węgiel w Polsce dzisiejszej.

Węgiel jest najważniejszym z bogactw mineralnych Polski, naszym głównym towarem eksportowym, który ratował nasz kraj już w niejednej ciężkiej chwili. Również i w obecnym trudnym do przebycia okresie powojennym węgiel jest naszą nadzieją, gdyż stanowi naszą najlepszą walutę. Od szybkiego wydobycia węgla, a więc od zwiększenia jego produkcji, a także od sprawnego przewozu i wywezu zależy w dużym stopniu odbudowa gospodarki kraju. Wysiłek górników z jednej strony, polityka gospodarki rządu z drugiej idą w tym kierunku, aby zarówno produkcja jak i transport węgla usprawnić i wykorzystać dla dobra kraju. (Odbudowa portu w Gdyni).

Polska posiada obecnie 80 kopalń. Do 6 zagłębi węglowych posiadanych przed wojną, a więc Krakowskiego, Dąbrowskiego, Katowickiego, Chorzowskiego, Rybnickiego i Mikołowskiego przybyło nam na ziemiach odzyskanych jeszcze 5 nowych, a mianowicie: Bytomskie, Gliwickie, Dolnośląskie, Rudzkie i Zabrzezkie.

Roczne maksymalne wydobycie węgla w Polsce obliczone jest na 100 milionów tonn, zapas jego w głębi naszych ziem wystarczy na 2.000 lat. Jeżeli zwążyć, że postępy nauki mogą wprowadzić nowy, lepszy czy tańszy materiał opałowy np. racjonalną elektryfikację przy pomocy zużycia energii wodnej lub energii atomowej, jasnym się staje, że mając tak dużo węgla, nie powinniśmy go oszczędzać, a przeciwnie - dążyć do jaknajwiększego wydobycia go celem zasilenia naszego skarbu. Za węgiel eksportowany za granicę otrzymujemy szereg towarów i surowców niezbędnych w naszym życiu gospodarczym, np. wełnę, bawełnę, żywność. W obecnej chwili są całe gałęzie przemysłu, które bez eksportu węgla byłyby skazane na bezrobocie. Tak się ma rzecz z Łodzią, gdzie około 100.000 robotników nie miałoby pracy, gdybyśmy wzamian za węgiel nie otrzymywali wełny i bawełny z Rosji.

Ile węgla wydobywa Polska? W r. 1938 produkcja wynosiła 38,1 milionów tonn. W roku 1945 osiągnęliśmy 55% tej liczby, w roku 1946 powinniśmy ją prześcignąć o blisko 30%. W roku 1946 będziemy mogli eksportować 24 miliony tonn. O tyle więcej będziemy mogli stosunkowo otrzymać towarów i surowców z zagranicy i ożywić nimi nasz handel i przemysł.

Warto też wiedzieć, ile ludzi pracuje w przemyśle węglowym. Nie mamy cyfr odnoszących się do stanu obecnego, ale w r. 1923 który był rokiem szczególnie dużej produkcji, pracowało w kopalniach 225 tysięcy górników. Z pośród przemysłów tylko włókiennictwo wykazywało u nas większą liczbę zatrudnienia.

## KOPALNIA WĘGLA - ciąg dalszy 5

Praca górnika jest szczególnie ciężka ze względu na warunki, w jakich się odbywa. Przebywanie pod ziemią bez światła słonecznego, wśród ~~trujących~~ gazów i wilgoci jest szkodliwe dla zdrowia, narażenie na niebezpieczeństwo w tym zawodzie też większe niż w innych. Rola zaś górnika w życiu gospodarczym kraju jest jak widzimy ogromna. To też zasługa jego powinna być odpowiednio zrozumiana i oceniana przez społeczeństwo.

Książki dla młodzieży, które w sposób żywy, a jednocześnie głęboki popularyzują to zagadnienie, są to powieści Morcinka na tle życia górników w kopalniach Górnego Śląska.